

*Уварова І.С., здобувач
кафедри міжнародних економічних відносин
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

***Анотація.** У статті визначено, що, незважаючи на те, що різні аспекти наявних теоретичних концепцій міграції працюють і в даний час, єдиної загальної теорії міграції досі немає. Саме тому класичні теорії міграції не втрачають своєї актуальності донині й використовуються для вирішення поставлених цілей та завдань. Ідентифіковано, що за роки незалежності в Україні формально були створені державні інститути, до повноважень яких належать питання регулювання міжнародної міграції населення, а також закладені підвалини нормативно-правової бази в цій сфері. Проте й дотепер у державі відсутня чітка, науково обґрунтована і, що найважливіше, реалістична зовнішня міграційна політика, яка б урахувала наявну демографічну ситуацію і стан вітчизняного ринку праці, відповідала б інтересам держави в цілому, її окремих регіонів, а також різних груп населення, у тому числі безпосередніх мігрантів.*

***Ключові слова:** міграційні процеси, державна стратегія, бідність, робоча сила, економетрична модель.*

Постановка проблеми. В умовах поглиблення процесів інтеграції та глобалізації як домінуючої тенденції розвитку міжнародних економічних відносин, політичних змін, екологічних катастроф, збройних конфліктів, посилення нерівності країн за рівнем життя населення міжнародна міграція постала як невід'ємна частина процесу сучасного розвитку людства. Сьогодні міжнародну міграцію можна дійсно вважати комплексним глобальним явищем, яке торкається інтересів усіх держав світу: як країн походження, транзиту, так і країн призначення міграційних потоків. За роки незалежності в Україні формально були створені державні інститути, до повноважень яких належать питання регулювання міжнародної міграції населення, а також закладені підвалини нормативно-правової бази в цій сфері. Проте й донині в державі відсутня чітка, науково обґрунтована і, що найважливіше, реалістична зовнішня міграційна політика, яка б урахувала наявну демографічну ситуацію і стан вітчизняного ринку праці, відповідала б інтересам держави в цілому, її окремих регіонів, а також різних груп населення, у тому числі безпосередніх мігрантів.

Мета дослідження – визначити тенденції та закономірності розвитку міжнародних міграційних процесів в Україні через оцінку багатофакторних макромоделей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження міграції посідає особливе місце в академічній історіографії в Україні. Про це свідчить значне збільшення за останнє десятиріччя числа монографічних робіт, статей і дисертацій. Серед вітчизняних вчених, роботи яких привертають особливу увагу, можна виокремити публікації Я. Белінської, В. Будкіна, А. Гайдучького, О. Малиновської, Е. Лібанової, І. Ольшевської та багатьох інших дослідників.

А. Гайдучький підкреслює, що за умов того, що зовнішньоторговельні обіги України з ЄС і МС приблизно рівні (2013 р.), то за кількістю мігрантів та обсягів їхніх грошових переказів (у т.ч. неофіційними каналами) 2/3 припадає на ЄС. Якщо в зовнішній торгівлі з ЄС Україна на початку може мати певні втрати (у зв'язку з повною відкритістю свого ринку для ЄС та обмеженою відкритістю ринку ЄС для України), то у сфері трудової міграції на європейському напрямку Україна вже має вигреш, і він тільки зростатиме. Саме завдяки нашим мігрантам,

які вже в ЄС та які ще будуть там завдяки лібералізації візового режиму, можлива швидша адаптація й інтеграція України в цьому напрямі [1].

Таким чином, є критична необхідність виділення методологічної бази подальшого дослідження міграційних процесів в Україні з урахуванням соціально-економічних і політичних особливостей періоду 2013-2015 рр. в нашій державі.

Виклад основного матеріалу. Зміни кількості емігрантів та іммігрантів України представлені на рис. 1.

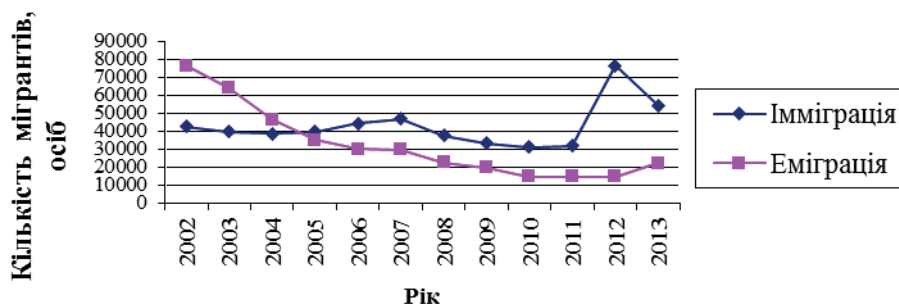

Рис. 1. Динаміка міграційних процесів в Україні в 2002-2013 роках
Складено автором за матеріалами [2].

За даними Державної служби статистики України, кількість емігрантів протягом досліджуваного періоду поступово знижується від 76 264 особи в 2002 році до 14 517 осіб у 2013 році. На фоні загальної тенденції до зростання, в період фінансово-економічної кризи 2008-2009 років спостерігається спад кількості іммігрантів. Різке зростання спостерігається у 2012 році до 76 361 особи. Щодо сальдо міграції, то на початку досліджуваного періоду воно є від'ємним, а з 2005 року спостерігається перевищення кількості іммігрантів над емігрантами [2].

Проте слід розрізняти поняття міграції та трудової міграції. Суть терміна „трудова міграція” визначають як переміщення особи з метою тимчасового працевлаштування, що супроводжується перетином державного кордону (зовнішня трудова міграція) або меж адміністративно-територіальних одиниць України (внутрішня трудова міграція) [11]. Відповідно до Європейської конвенції про правовий статус трудових мігрантів, термін «трудова міграція» означає громадянина Договірної Сторони, якому інша Договірна Сторона дозволила перебувати на її території для здійснення оплачуваної роботи. Тобто обов'язковою умовою трудової міграції є працевлаштування. Міграція ж – більш загальне поняття і, крім отримання роботи, може мати й інші цілі (об'єднання родин, туризм, відвідування родичів, навчання тощо).

На початку 1990-х рр. трудова міграція розгорталася у формі масових поїздок до сусідніх країн з дешевими товарами вітчизняного виробництва з метою придбання предметів широкого вжитку [6]. Свого піку виїзд на роботу за кордон досяг на межі тисячоліть [9]. У наступні роки, що відзначалися певним поживленням економіки України, виїзд на заробітки чисельно стабілізувався і став поступово зменшуватись [3].

Обстеження трудової міграції, проведене у 2013 р., виявило 1,2 млн. осіб, або 3,4 % населення у віці 15-70 років, які працювали або шукали роботу за кордоном. Серед населення працездатного віку частка трудових мігрантів у цьому періоді становила 4,1 % (в 2008 році – 5,1 %). Серед загальної кількості трудових мігрантів майже половину (48,5 %) склали короткострокові трудові мігранти, понад третину – особи, що повернулися до України, і лише кожен сьомий трудовий мігрант працював за кордоном 12 місяців та більше [7].

Гендерний розподіл українських трудових мігрантів такий: чоловіки – 66 % та жінки – 34 %. Кількість сільських жителів перевищує тих, хто приїхав із міста (відповідно 54 % проти 46 %). За віковими групами трудові мігранти розподіляються так: близько чверті – мігранти віком 40-49 років, п'яту частину становлять мігранти віком 30-34 роки, по 15 % припадає на групи віком 25-29, 35-39 та 50-59 років. Таким чином, середній вік становить 37 років. 65 % трудових мігрантів мають повну загальну середню освіту, 30 % вищу освіту (проте половина

з них лише базову або неповну вищу освіту) [7].

Рівень участі населення різних регіонів у трудовій міграції та географічна спрямованість також є різними. Найвищою інтенсивність міграції є у західних областях, найнижчою у центральних. На сході рівень участі визначається як низький. Такий розподіл пов'язаний із близькістю регіону до державних кордонів чи столиці (як альтернативи міграції) України, історичними зв'язками. Лідером за кількістю трудових мігрантів є Закарпатська область. Найбільша країна-реципієнт закарпатців – Чеська Республіка. Мешканці Чернівецької області працюють переважно в країнах Євросоюзу; Івано-Франківської, Львівської і Тернопільської обирають Польщу, Росію та Італію; Рівненської та Волинської – сусідню Білорусь і Польщу. Російська Федерація є основною країною призначення для вихідців східних, центральних, північних та південних областей.

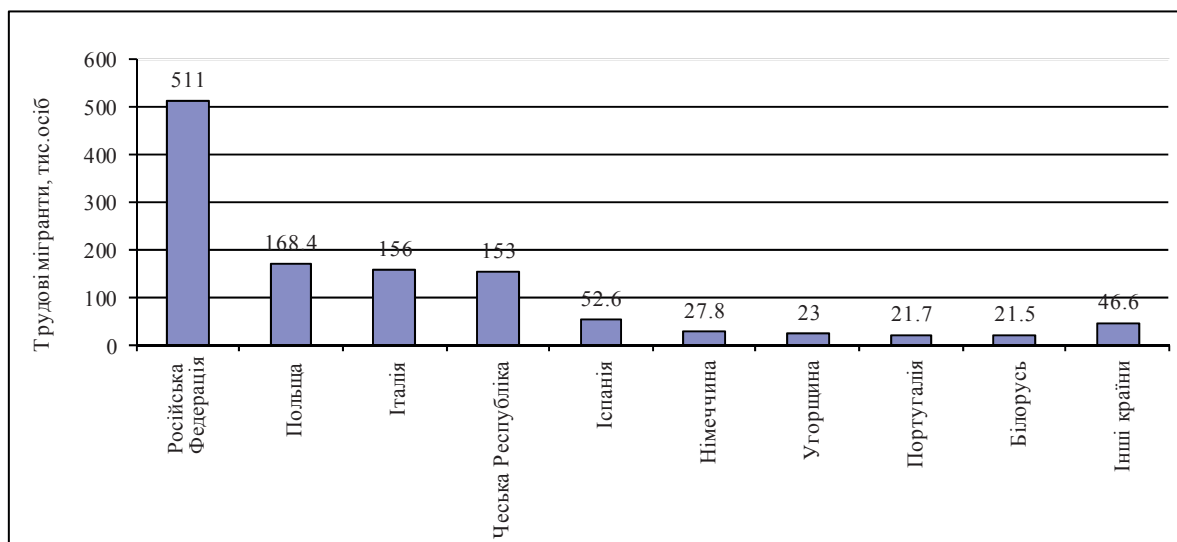

Рис. 2. Трудові мігранти за країнами перебування, 2010-2013 рр.

Складено автором за матеріалами [2].

Визначимо основні чинники впливу на міграційні процеси в Україні та світі. У першу чергу, обсяг трудової міграції залежить від демографічної ситуації в країні, а саме – від забезпеченості ринку праці населенням працездатного віку.

Позаяк найбільшу загрозу для вітчизняної економіки становить неконтрольована масштабна трудова еміграція, зупинимось, передусім, на нашому баченні шляхів її (загрози) відвернення [8]. Масовий виїзд наших співвітчизників до інших країн виступає індикатором недостатнього соціально-економічного розвитку України загалом та її окремих регіонів зокрема [9]. Враховуючи це, основним інструментом державного регулювання має стати непряма міграційна політика, а саме створення гідних умов життя та продуктивної зайнятості в Україні, що, у свою чергу, призведе до зниження еміграційних настроїв серед українців, а відтак – до зменшення обсягів безпосередньо мігруючого за кордон населення.

З огляду на це, стратегія участі України у світових процесах трудової міграції має бути спрямована на боротьбу з бідністю, а саме:

- істотне підвищення оплати праці працівникам бюджетної сфери та усунення існуючих диспропорцій у міжпосадових співвідношеннях її оплати, забезпечення заробітної плати в бюджетній сфері не нижче середньої у промисловості, а для освітян – не нижче двох середніх заробітних плат у промисловості;
- захист невід'ємного права працівників на своєчасне отримання заробітної платні в повному обсязі, а в разі заборгованості з її виплати – на погашення;
- якнайшвидше наближення мінімальної заробітної плати до реального прожиткового мінімуму;
- зменшення навантаження на фонд оплати праці завдяки перерозподілу платежів та зборів

між роботодавцями і працівниками, а також удосконаленню наявної в країні податкової політики;

– створення нових високооплачуваних робочих місць шляхом залучення іноземних інвестицій;

– стимулювання розвитку малого й середнього бізнесу, особливо в регіонах масової трудової еміграції за кордон (надання податкових пільг, спрощення процедури започаткування підприємницької діяльності та обмеження переліку видів діяльності, що потребують численних дозволів);

– подолання різких регіональних диспропорцій в якості життя населення завдяки «наздоганяючому» соціально-економічному та культурному розвитку депресивних територій;

– дотримання цільової спрямованості соціальних програм, поглиблення адресності соціальної допомоги громадянам, формування загальнодержавної бази даних і реєстру реципієнтів усіх видів соціальної допомоги та пільг, спрощення процедури отримання всіх видів державної допомоги (за принципом «одного вікна»);

– впровадження нових форм державної допомоги особам, які найбільше її потребують (дітисироти, діти з багатодітних, малозабезпечених чи неблагополучних родин, люди літнього віку, громадяни з особливими потребами та без визначеного місця проживання тощо).

Вочевидь, що успішне подолання бідності в Україні, перш за все, пов'язане з державним регулюванням національного ринку праці. Саме тому, з метою забезпечення його сталого розвитку, необхідно розробити та прийняти спеціальну державну програму щодо протидії масовим звільненням працівників із підприємств усіх форм власності [10].

Позитивний ефект може бути досягнутий завдяки створенню на підприємствах цільових фондів зайнятості для фінансування процесів вивільнення, перерозподілу і перекваліфікації трудових ресурсів. На державному, регіональному та місцевих рівнях доцільно сконцентрувати зусилля на реалізацію суспільно важливих інфраструктурних проектів, а також розширення застосування оплачуваних громадських робіт. Обов'язкового вдосконалення потребують інструменти заохочення населення до самозайнятості, а суб'єктів господарювання – до створення нових робочих місць.

У контексті регулювання розвитку національного ринку праці і реалізації державної стратегії, спрямованої на поетапне підвищення доходів населення, не слід забувати, що дієвою альтернативою виїзду української робочої сили за кордон повинна стати внутрішня трудова міграція.

Нарощування обсягів останньої можливе завдяки створенню загальнодержавного реєстру вільних вакансій і безперешкодного доступу до нього всіх зацікавлених, поліпшенню економічної, соціально-культурної та транспортно-комунікаційної інфраструктури в регіонах України.

З метою прогнозування й виявлення основних тенденцій міграційних процесів в Україні, варто провести економетричний аналіз, щоб виявити основні важелі їх впливу на економічне зростання в Україні.

Для створення економіко-математичної моделі на основі аналізу вихідних даних було відібрано наступні показники і фактори (табл. 1):

Таблиця 1

**Вихідні дані моделювання впливу інновацій
на міжнародні конкурентні позиції України**

Рік	Трудовий дохід тис. X_1	Перекази і працівників, тис. грн. X_2	Приватні неоплачені перекази %, X_3	Кількість емігрантів в Україні тис. чол. X_4	Кількість іммігрантів, які працевлаштовані, X_5	Загальна кількість доходу від працюючих іммігрантів в Україні, тис. грн., Y_1	Питома вага обсягу виплат іммігрантів у ВВП, млн. грн. %, Y_2
2004	1490	120773	14,8	1403	15323	—	1,16
2005	1479	113341	14,3	1421	19484	276	1,11
2006	1477	107447	14,6	1142	22847	308	1,11
2007	1487	104841	11,5	1482	7416	353	1,24
2008	1505	106603	10	1727	3978	372	1,19
2009	1510	105512	8,2	1808	3152	385	1,09
2010	1452	100245	10	1145	2408	337	0,98
2011	1404	96820	11,5	1419	2526	357	0,93
2012	1378	94138	10,8	1647	2446	341	0,9
2013	1340	92403	10,7	1893	2685	334	0,95

Побудовано автором за матеріалами [2].

Побудуємо модель залежності питомої ваги обсягу виплат іммігрантів у ВВП, млн. грн. %, ($\tau = 0,5$, асимптотичні стандартні помилки вважаються незалежними й однаково розподіленими).

Таблиця 2

**Результати оцінок параметрів квантильної регресії
для залежної змінної Y_2 (економетрична модель)**

Коефіцієнт	Значення коефіцієнта	Ст. помилка	t-статистика	P-значення
<i>const</i>	-4,80337	9,18187e-07	-5231364,0253	<0,00001
X_1	0,00413599	9,129e-010	4530600,9485	<0,00001
X_2	-1,24927e-05	8,50333e-012	-1469149,3310	<0,00001
X_3	0,0882477	2,44976e-08	3602298,0835	<0,00001
X_4	0,000158783	7,60465e-011	2087977,1710	<0,00001
X_5	-1,41343e-05	5,75715e-012	-2455082,5100	<0,00001

Медіана залеж. змінної	1,090000	Ст. відхил. зал. змінної	0,120427
Сума модулів помилок	0,284665	Сума кв. залишків	0,033166
Лог. правдоподібності	15,84468	Крит. Акаїке	-19,68936
Крит. Шварца	-18,50601	Крит. Хеннана-Куїнна	-22,24302

Як видно з табл. 2, отримані оцінки параметрів моделі є достовірними та адекватними. Отримана економетрична модель матиме такий вигляд:

$$Y_2 = -4,803 + 0,004X_1 - 1,24927e^{-05}X_2 + 0,0882X_3 + 0,000159X_4 - 1,41343e^{-05}X_5 + u,$$

Для отриманої функції побудуємо 95 % довірчий інтервал ($t(3, 0,025) = 3,182$):

Таблиця 3

Спостереження, оцінка та 95 % довірчий інтервал для економетричної моделі

рік	Y_1	Оцінка	Ст. помилка	95 % довірчий інтервал
2001	1,11000	1,11000	0,0316294	(1,00934, 1,21066)
2002	1,11000	1,11000	0,0316294	(1,00934, 1,21066)
2003	1,24000	1,18244	0,0316294	(1,08178, 1,28310)
2004	1,19000	1,19000	0,0316294	(1,08934, 1,29066)
2005	1,09000	1,09000	0,0316294	(0,989341, 1,19066)
2006	0,980000	0,980000	0,0316294	(0,879341, 1,08066)
2007	0,930000	0,998470	0,0316294	(0,897811, 1,09913)
2008	0,900000	0,900000	0,0316294	(0,799341, 1,00066)
2009	0,950000	0,791365	0,0316294	(0,690706, 0,892024)

Як видно з табл. 3, стандартна помилка є незначною. Графічно представимо вищенаведені результати:

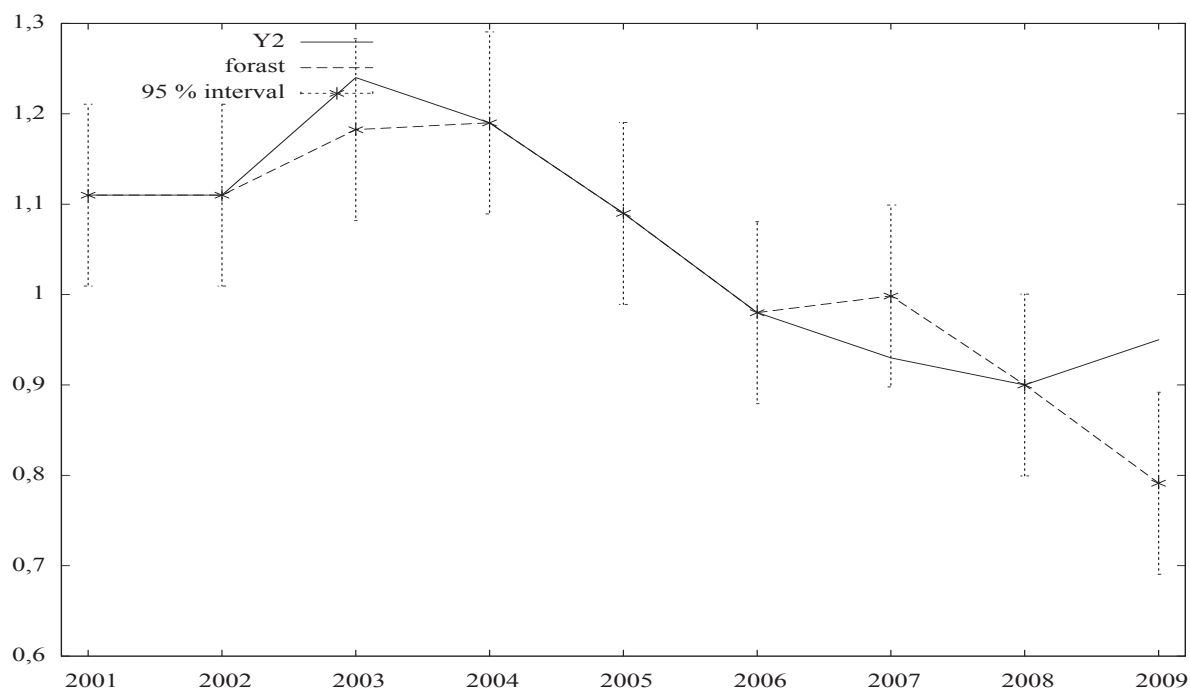

Рис. 3. Графічне представлення результатів моделювання (квантильна регресія)

Обчислимо коефіцієнти еластичності на основі економетричної моделі

$$E_{x_1} = 0,004 : \frac{1,03914}{1444,579} = 5,56066\% ; E_{x_2} = -0,0000124927 : \frac{1,03914}{145160,2} = -1,74513\% ;$$

$$E_{x_3} = 0,0882 : \frac{1,03914}{11,64} = 0,98798\% ; E_{x_4} = 0,000159 : \frac{1,03914}{1508,7} = 0,23085\% ;$$

$$E_{x_5} = -0,0000141343 : \frac{1,03914}{8226,5} = -0,1119\%$$

На основі отриманих результатів побудови економіко-математичної моделі можна дати такі інтерпретації:

- значний вплив на зростання ВВП мають такі показники, як: виплати емігрантів, а також працевлаштовані іммігранти в Україні;
- з кожним роком динаміка еміграційних процесів зсувається у бік збільшення;
- загальна кількість доходу від працюючих іммігрантів в Україні зростає, що посилює міжнародні конкурентні позиції національної економіки.

Висновки. Нарощування обсягів внутрішньої трудової міграції можливе завдяки створенню загальнодержавного реєстру вільних вакансій і безперешкодного доступу до нього всіх зацікавлених, поліпшенню економічної, соціально-культурної та транспортно-комунікаційної інфраструктури в регіонах України.

На основі отриманих результатів побудови економетричної моделі можна дати наступні інтерпретації: значний вплив на зростання ВВП мають такі показники, як: виплати емігрантів, а також працевлаштовані іммігранти в Україні; з кожним роком динаміка еміграційних процесів зсувається у бік збільшення; загальна кількість доходу від працюючих іммігрантів в Україні зростає, що посилює міжнародні конкурентні позиції національної економіки.

Очевидно, що успішне подолання бідності в Україні, насамперед, пов'язане з державним регулюванням національного ринку праці. Саме тому, з метою забезпечення його сталого розвитку, необхідно розробити і прийняти спеціальну державну програму щодо протидії масовим звільненням працівників із підприємств усіх форм власності. Позитивний ефект може бути досягнутий завдяки створенню на підприємствах цільових фондів зайнятості для фінансування процесів вивільнення, перерозподілу й перекваліфікації трудових ресурсів. На державному, регіональному та місцевому рівнях доцільно сконцентрувати зусилля на реалізації суспільно важливих інфраструктурних проектів, а також розширенні застосування оплачуваних громадських робіт. Обов'язкового вдосконалення потребують інструменти заохочення населення до самозайнятості, а суб'єктів господарювання – до створення нових робочих місць.

Список використаної літератури

1. Гайдуцький А. Міграційний клондайк для України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/international/migraciyniy-klondayk-dlya-ukrayini-ukrayina-mozhe-vp-yatery-zbilshiti-groshovi-perekazi-migrantiv-yakscho-skoristayetsya-dosvidom-filippin-.html>
2. Державна служба статистики України. Статистична інформація. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
3. Зовнішня трудова міграція населення України. / За ред. Е.М. Лібанової. – К. : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2009. – 120 с.
4. Малиновська О.А. Україна, Європа, міграція: міграції населення України в умовах розширення ЄС. – К.: Бланк Прес, 2004. – 171 с.
5. Монетарні важелі стимулювання структурної перебудови економіки України. Аналітична записка. НІСД [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/653/>
6. Мировая экономика и международные экономические отношения : учебное пособие / коллектив авторов; под ред. Л.С. Шаховской. – М. : КНОРУС, 2013. – 256 с.

7. Наслідки міжнародної міграції населення України та політико-управлінські дії щодо їх врегулювання. Аналітична записка. НІСД [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/562/>

8. Ольшевська І.П. Вклад мігрантів в економічний розвиток ЄС // Спільний європейський економічний простір: гармонізація мегарегіональних суперечностей: Монографія / За заг. ред. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2007. – С. 301–313.

9. Ольшевська І.П. Транснаціоналізм бізнесу і нова роль мігрантів // Вісник Прикарпатського університету. – Вип. 5. – 2007. – С. 198–204.

10. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: теорія [Текст] : підруч. /А.С. Філіпенко. – К.: Либідь, 2008. – 408 с.

11. Юдина Т.Н. Миграция: словарь основных терминов: Учеб. пособие /Т.Н. Юдина. – М.: Издательство РГСУ; Академический Проект, 2007. – 472 с.

Uvarova I.S., PhD student,

*Department of International Economic Relations,
V.N. Karazin National University of Kharkiv*

TRENDS AND PATTERNS OF INTERNATIONAL MIGRATION PROCESSES IN UKRAINE

Abstract. *The article stipulates that in spite of the fact that different aspects of existing theoretical concepts and migration are at present, the only general theory of migration is still there. That is why the classical theory of migration does not lose its relevance to this day and are used to attain these goals and objectives. Identified that since independence, Ukraine formally created state institutions, whose powers include the regulation of international migration, and laid the foundations of the legal framework in this area. But even to this day in the country there is no clear, scientifically based and, most importantly, realistic external migration policy that would urahovuvala existing demographic situation and the state of the domestic labor market, would serve the interests of the state as a whole and its individual regions and different population groups, among other things the direct workers.*

Keywords: *migration, government strategy, poverty, labor, econometric model.*

References

1. Haidutsky A. Migraciynyj klondaik dlya Ukrainy [electronic resource]. – Access Mode : <http://gazeta.dt.ua/international/migraciyniy-klondayk-dlya-ukrayini-ukrayina-mozhe-vp-yatero-zbilshiti-groshovi-perekazi-migrantiv-yakscho-skoristayetsya-dosvidom-filippin-.html>

2. State Statistics Service of Ukraine. Statistical information. [Electronic resource]. – Access: <http://ukrstat.gov.ua/>

3. Zovnishnya trudova migracia naselelnya Ukrainy / Ed. E.M. Libanova. – K: DP «Information and Analytical Agency», 2009. – 120 p.

4. Malinowska O.A. Ukraine, Europe, migracia, migraciya naselelnya Ukrainy v umovah rozshyrennia ES. – K.: Blank Press, 2004. – 171 p.

5. Monetarni vazheli stimulyuvannya strukturnoi perebudovi Ekonomiki Ukrainy. Analitichna zapyska. NISD [Electronic resource]. – Access: <http://www.niss.gov.ua/articles/653/>

6. Mirovaya Economica i Mezhdunarodny'e Economicheskiye Otnosheniya: uchebnoe posobyе / collective authors; ed. L.S. Shahovskoy. – Moscow: KNORUS, 2013. – 256 p.

7. Naslidki mizhnarodnoi migratsii naselelnya Ukrainy ta politiko-upravlinski dii schodo ih vregulyuvannya. Analitichna zapyska. NISD [Electronic resource]. – Access: <http://www.niss.gov.ua/articles/562/>

8. Olshevska I.P. Vklad migrantiv v ekonomichny rozvitok ES // Spilny evropeysky ekonomichny Prostir: garmonizatsiya megaregionalnih superechnostey : Monografiya / zag. red. D.G. Luk'yanenko.

– К.: MBK, 2007. – S. 301-313.

9. Olshevska I.P. Transnatsionalizm biznesu i nova rol migrantiv // Novyny Priкарпатського університету. – 2007. – S. 198-204.

10. Mizhnarodni ekonomichni vidnosini : teoriya [Text]: pidruch. /A.S. Filipenko. – К.: Lybid, 2008. – 408 p.

11. Yudina T.N. Migracia: slovar osnovnyh termonov: ucheb. posobie /T.N. Yudina. – М. : Izdatelstvo RGGU; Academicheskyy Proekt, 2007. – 472 s.

Уварова И.С., соискатель
кафедры международных экономических отношений
Харьковского национального университета имени В.Н. Каразина

ТЕНДЕНЦИИ И ЗАКОНОМЕРНОСТИ РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ МИГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ В УКРАИНЕ

***Аннотация.** В статье определено, что, несмотря на то, что различные аспекты существующих теоретических концепций миграции работают и в настоящее время, единой общей теории миграции до сих пор нет. Именно поэтому классические теории миграции не теряют своей актуальности по сей день и используются для решения поставленных целей и задач. Идентифицировано, что за годы независимости в Украине формально были созданы государственные институты, в обязанности которых входят вопросы регулирования международной миграции населения, а также заложены основы нормативно-правовой базы в этой сфере. Однако, и в настоящее время в государстве отсутствует чёткая, научно обоснованная и, что самое важное, реалистичная внешняя миграционная политика, которая бы учитывала имеющуюся демографическую ситуацию и состояние отечественного рынка труда, отвечающая интересам государства в целом, её отдельных регионов, а также различных групп населения, в том числе непосредственных мигрантов.*

***Ключевые слова:** миграционные процессы, государственная стратегия, доход, бедность, рабочая сила, эконометрическая модель.*